

³⁶ Издадени сж отъ фонда св. Вячеславъ, основанъ въ 1669 г. — Йос. Иречекъ въ *Rozpravy z oboru hist. filol. a lit.* (Виена 1860), 23.

³⁷ Вилхелмъ Тирски въ разказа си за пжтешествието си въ Цариградъ въ 1168 г. (I. XX, гл. 4) споменува „*Justinianam primam quae vulgo hodie dicitur Acreda*“. До сега още обикновено смѣтатъ учения архиепископъ Димитрия Хоматиана за авторъ на това отъждествяване на Охридъ съ първа Юстинианова църква. За охридската църква вж. трудоветъ по църковна история на Zachariae, на Голубински и на Дриновъ.

³⁸ В. Григоровичъ, *Svědectví o slovanských apoštolích v Ochridě*, *Čas. čes. mus.* 1847, I, 514.

³⁹ Списъкъ на архиепископитъ у Голубински 123 и сл. Ще забележа само, че Зосима (стр. 134) е билъ въ 1669 г., когато билъ превзетъ Гиритъ (Критъ), а не въ XV вѣкъ.

⁴⁰ Въ XVII в. къмъ Охридъ сж се числили 8 митрополии (Кастория, Воденъ, Корча, Битоля, Струмица, Гревено, Берагъ, Дурацо и Валона) и седемъ епископства (Молесхосъ, Прѣспа, Гора при Охридъ, Спатия при Берагъ, Дебъръ, Мъгленъ, Сисания съ Шатиста). Въ началото на XVIII в. много епархии били слѣти, напр. Молесхосъ и Мъгленъ; наново образувана е Велеската епархия. Подписътъ на архиепископа билъ зеленъ. Въ славянскитъ грамоти той самъ се нарича още „архиепископъ сръбски“.

⁴¹ Издаденитъ отъ ромънскитъ князе славянски грамоти, чийто езикъ е силно повлиянъ отъ ромънския, сж събрани отъ Венелина, Влахо-болгарскія грамоты, Спб. 1840 и отъ Bogdan Petriceicu-Hâjdeu, *Archiva istorica a României I—III Bucuresci* 1865—1867.

⁴² Прускиятъ посланикъ Gaffron въ 1779 г. ето какъ описва Фенеръ: *Le quartier est la demeure, de ce qu'on appelle la noblesse greque, qui vivent tous aux dépens des princes de Moldavie et de Valachie. C'est une université de toutes les scélératesses et il n'existe pas encore de langue assez riche, pour donner des noms à toutes celles qui s'y commettent. Le fils y apprend de bonne heure à assassiner si adroitement son père pour quelque argent, qu'il ne saurait être poursuivi. Les intrigues, les cabales, l'hypocrisie, la trahison, la perfidie, surtout l'art d'extorquer de l'argent de toutes mains y sont enseignés méthodiquement.* Zinkeisein VI, 252.

⁴³ Маркевичъ, Юрій Крижаничъ (Варшава 1876) 114. Крижаничъ самъ е билъ въ Цариградъ около 1655 г.

⁴⁴ Hopf (Ersch-Gruber, томъ 86) стр. 189.

⁴⁵ Д. Филипидесъ е съставилъ на гръцки география и история на Ромъния (Лайпцигъ 1861), а Фотино—история на ромънскитъ земи (Виена 1818, 3 тома).

⁴⁶ Актътъ за отричането на Арсения е напечатанъ въ Гласник VIII. За последнитъ дни на Арсения вж. Бълг. книжици 1860, 139. Ср. сжщо и Голубински.

⁴⁷ За записката на Джорджича вж. Макушевъ, Болгарія подъ турецкимъ владѣтельствомъ въ XV и XVI в. в. въ Журн. Мин. Нар. Просв. CLXIII. Ср. Дриновъ, Период. списание I, 44, 59. Ходътъ на българското възстание презъ 1595 г. подробно е изло-